

7. Odpoveď ministerky kultúry Slovenskej republiky Ľ. Laššákovej na interpeláciu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky M. Laurenčíka podanú 5. decembra 2019 vo veci uplatňovania práv národnostných menšín

KANCELÁRIA PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum zaevidovania: 02 -01- 2020		
Číslo spisu. PREDS - 1/2020		
Listy: 3/-	Prílohy: -	
RZ	ZH	LU

MINISTERSTVO
KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ľubica Laššáková
ministerka
Námestie SNP 33, 813 31 Bratislava

Bratislava 31. 12. 2019

Číslo listu: MK-6111/2019-110/21174

Vážený pán poslanec,

v nadväznosti na Vašu interpeláciu vo veci práv národnostných menšín a na dve otázky v nej položené, si Vám dovoľujem uviesť nasledovné stanovisko.

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) sa v rámci svojej pôsobnosti riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi Slovenskej republiky, ktoré aplikujú medzinárodné záväzky Slovenskej republiky do domácej legislatívy. Základnými normami slovenského právneho poriadku, ktoré upravujú uplatňovanie zásady rovnakého zaobchádzania, sú Ústava Slovenskej republiky a zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) (ďalej len „antidiskriminačný zákon“). Zásada rovnakého zaobchádzania je premietnutá aj do mnohých ďalších zákonov, ktorými sú ministerstvo a organizácie v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti povinné sa riadiť, ako napríklad zákon č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme, či zákon č. 311/2001 Z. z. zákonník práce a i.

Ministerstvo, ako zriaďovateľ tridsiatich príspevkových a rozpočtových organizácií dbá na to, aby tieto prijímali svoje interné riadiace akty v súlade s platnou legislatívou, i keď je to v ich výlučnej pôsobnosti. Mnohé z rezortných organizácií v zmysle platnej legislatívy napomáhajú naplňovať kultúrne, informačné, vedeckovýskumné a vzdelávacie potreby, podporujú celoživotné vzdelávanie, informačnú gramotnosť, tvorivý osobný rozvoj a jazykovú rozmanitosť, realizujú kultúrno-osvetovú činnosť, ktorá svojím pôsobením prispieva k rešpektovaniu ľudských práv a rozmanitosti kultúrnych prejavov, k utváraniu kultúrneho spôsobu života, k zvyšovaniu kultúrnej a vzdelanostnej úrovne obyvateľov Slovenskej republiky a k rozvíjaniu tvorivosti ako základnej kultúrotvornej hodnoty spoločnosti. V rámci svojej pôsobnosti sa tak celkovo riadia zásadou nediskriminácie z dôvodu príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine.

V súvislosti s Ústavou SR je potrebné upozorniť, že štátnym jazykom na území Slovenskej republiky je podľa čl. 6 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky slovenský jazyk. Slovenská republika upravuje postavenie a rozsah používania štátneho jazyka zákonom č. 270/1995 Z. z. o štátnom jazyku v znení

neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnom jazyku“), ktorý v § 1 ods. 2 stanovuje, že štátny jazyk má prednostné postavenie pred všetkými ostatnými jazykmi používanými na našom území. V ustanovení § 3 ods. 1 predmetného zákona sa uvádza, že štátne orgány, orgány územnej samosprávy, iné orgány verejnej správy a nimi zriadené právnické osoby medzi, ktoré patria i múzeá, divadlá, tanečné súbory, galérie, knižnice a iné kultúrne inštitúcie, používajú vo svojej činnosti štátny jazyk. Zároveň ustanovenie § 5 ods. 7 dopĺňa, že kultúrne a výchovno-vzdelávacie podujatia sa uskutočňujú v štátnom jazyku. Výnimkou sú kultúrne podujatia národnostných menšín, etnických skupín, hostujúcich zahraničných umelcov a výchovno-vzdelávacie podujatia zamerané na vzdelávanie v oblasti cudzích jazykov, hudobné diela a divadelné hry s pôvodnými textami a prednesy literárnych diel v pôvodnom jazyku.

Ministerstvo a ním zriadené organizácie sa v rámci svojej pôsobnosti riadia tiež zákonom č. 184/1999 Z. z. o používaní jazykov národnostných menšín. Organizácie, ktorých pracoviská sídlia mimo svojho sídla v obciach, v ktorých občania Slovenskej republiky patriaci k národnostnej menšine tvoria najmenej 20 % obyvateľstva, sú povinné riadiť sa aj týmto zákonom (ako napríklad Slovenské národné múzeum – Múzeum Betliar, pod ktorého správu patrí aj hrad Krásna Hôrka v obci Krásnohorské Podhradie, ktorá je uvedená v Nariadení vlády Slovenskej republiky č. 534/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 221/1999 Z. z., ktorým sa vydáva zoznam obcí, v ktorých občania Slovenskej republiky patriaci k národnostnej menšine tvoria najmenej 20 % obyvateľstva). Je však potrebné upozorniť, že organizácie, ktoré realizujú svoju činnosť v oblasti kultúry národnostných menšín v obciach, v ktorých občania Slovenskej republiky patriaci k národnostnej menšine tvoria menej než 20 % obyvateľstva, pri svojej činnosti realizujú všetky dostupné kroky na zabezpečenie používania jazyka tej národnostnej menšiny, za ktorej rozvoj kultúrnych hodnôt zodpovedajú. Takéto organizácie konajú niekedy aj nad rámec zákona č. 184/1999 Z. z. o používaní jazykov národnostných menšín.

Organizácie, ktoré sa pri výkone svojej činnosti priamo zaoberajú aj kultúrou národnostných menšín (napríklad Slovenské národné múzeum vrátane 8 špecializovaných múzeí národnostných menšín, Národné osvetové centrum, či štátne vedecké knižnice a i.) pri svojej činnosti priamo spolupracujú aj s mimovládnymi organizáciami, ktoré združujú príslušníkov národnostných menšín a preukázateľne realizujú projekty v oblasti podpory kultúry národnostných menšín s cieľom zabezpečenia čo najhodnovernejších informácií pre návštevníka vrátane autenticity kultúrneho zážitku.

V neposlednom rade mi dovoľte uviesť, že na ministerstve je od 1. januára 2018 zriadený odbor kultúry národnostných menšín, ktorý pri výkone štátneho odborného dohľadu nad dodržiavaním zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti svojej vecnej pôsobnosti poskytuje súčinnosť organizáciám ministerstva v oblasti rozvoja a podpory kultúry národnostných menšín a zároveň utvára podmienky pre činnosť kultúrnych inštitúcií rozvíjajúcich kultúru národnostných menšín, ako aj pre uplatňovanie princípov rovnakého zaobchádzania s dôrazom na kultúru národnostných menšín.

Vážený pán poslanec,

na základe vyššie uvedených informácií si Vás dovoľujem ubezpečiť, že ministerstvo a organizácie ním zriadené realizujú pri výkone svojej pôsobnosti všetky dostupné kroky na zabezpečenie aplikácie medzinárodných záväzkov a platnej legislatívy tak, aby boli v rámci ich činnosti garantované aj práva národnostných menšín, vrátane ich práva participovať na rozhodovacích procesoch v oblasti kultúry.

S pozdravom

Vážený pán
Milan Laurenčík
poslanec Národnej rady Slovenskej republiky
Národná rada Slovenskej republiky
Námestie Alexandra Dubčeka 1
812 80 Bratislava

Na vedomie:

Vážený pán
Andrej Danko
predseda Národnej rady Slovenskej republiky
Národná rada Slovenskej republiky
Námestie Alexandra Dubčeka 1
812 80 Bratislava